

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ПРАВИЛНОСТИ И СВРСИСХОДНОСТИ ПОСЛОВАЊА

*Правилност и ефикасност поступака набавки у Дому
здравља Крагујевац*

Број: 400-920/2023-05/21
Београд, 14. децембар 2023. године

У Дому здравља Крагујевац потребно је унапредити управљање поступцима набавки у циљу постизања веће ефикасности и смањења нерегуларности, поштовањем одредби интерног акта, ефикаснијим коришћењем постојећих ресурса и унапређењем контроле у свим фазама поступака набавки.

Јавне набавке представљају значајну компоненту јавног сектора, јер омогућавају држави да под најповољнијим условима набавља добра, услуге и радове потребног квалитета, а привредним субјектима да под равноправним условима добију прилику да послују са државом. Према подацима Канцеларије за јавне набавке у 2021. и 2022. години највеће учешће у укупној вредности закључених уговора о јавној набавци имали су републички органи са 40,04% у 2021. години, односно 21,51% у 2022. години, од којих је учешће закључених уговора у области здравства износило 14,9% у 2021. години, односно 21,51% у 2022. години. У области здравства значајно учешће у закљученим уговорима о јавним набавкама имају здравствене установе које обављају здравствену делатност на примарном нивоу здравствене заштите. Тако су домови здравља као најзначајнија групација ових установа у 2021. години закључили уговоре о јавним набавкама у вредности од 3,1 милијарде динара, односно у 2022. години у вредности од око 4,2 милијарде динара.

Дом здравља Крагујевац је поступак спровођења набавки уредио интерним актима, али их није у потпуности примењивао.

У фази планирања јавних набавки утврђено је да се процењена вредност набавке не документује на адекватан начин што може утицати на ефикасност и економичност набавки.

За поједине набавке није сачињен записник о истраживању тржишта и није документован начин на који је утврђена процењена вредност набавке, па су поступци обустављани и поново спровођени, након измене плана јавних набавки.

Због неадекватних контролних поступака у Дому здравља Крагујевац, у поступку јавне набавке горива дошло је до прекорачења уговорене вредности за 1,4 милиона динара са ПДВ-ом.

Дом здравља није спровео поступке набавки за све набавке чија је процењена вредност једнака или већа од прагова прописаних Законом о јавним набавкама у најмањем износу од 2,6 милиона динара са ПДВ-ом.

Препоруке

Државна ревизорска институција дала је одговорним лицима Дома здравља Крагујевац девет препорука, од којих су најважније да:

- ↓ Донесу и упућују инструкције за планирање које садрже јасна и свеобухватна упутства и критеријуме у погледу начина исказивања потреба у поступку планирања јавних набавки;
- ↓ У складу са интерним актом сачињавају записник о истраживању тржишта и документују начин на који је утврђена процењена вредност;
- ↓ Утврде контролне поступке који ће обезбедити да процењене вредности буду валидне и објављене у плану јавних набавки на порталу;
- ↓ Техничке карактеристике у поступцима јавних набавки сачињавају на начин који ће омогућити што већу конкуренцију;
- ↓ Предузме мере за обезбеђивање континуираног праћења извршења уговора о јавним набавкама и дефинише контролне активности и одговорности запослених код праћења извршења уговора о јавним набавкама;
- ↓ Уреди контролне механизме којима ће се онемогућити спровођење набавки без адекватног уговора.

¹ Фотографија добијена од субјекта ревизије

Садржај

Скраћенице и термини	7
I Резиме и препоруке	8
Захтев за достављање одазивног извештаја	11
II Увод	13
1. Проблем	13
2. Циљ ревизије	13
3. Ревизијска питања.....	13
2. Обим и ограничења ревизије	14
3. Методологија у поступку рада	16
III Опис предмета ревизије.....	16
1. Законодавни и институционални оквир	16
2. Основне информације о субјекту ревизије.....	19
3. Информације о јавним набавкама	20
IV Закључци	23
ЗАКЉУЧАК 1: ДЗ Крагујевац није у складу са интерним актом евидентирао и документовао исказивање потреба, истраживање тржишта и утврђивање процењене вредности набавке, нити спровео контролне активности, због чега постоји ризик да се неће остварити начело ефикасности и економичности поступка јавних набавки.....	23
Налаз 1.1 Потребе за предметима набавке нису образложене, те се не може потврдити колико су, на такав начин утврђене потребе, у довољној мери засноване на стварним потребама ДЗ Крагујевац.	23
Налаз 1.2 ДЗ Крагујевац није евидентирао и документовао истраживање тржишта, за све набавке, на начин предвиђен интерним актом.	25
Налаз 1.3. ДЗ Крагујевац је обликовао јавне набавке по партијама.	27
Налаз 1.4 ДЗ Крагујевац је мењао процењену вредност појединих јавних набавки након спроведених поступака набавки јер нису биле објективне и валидне у време покретања поступка набавке.	27
ЗАКЉУЧАК 2. Поступци јавних набавки нису у потпуности спроведени у складу са планираним временским оквиром, а техничке карактеристике предмета набавке нису за све набавке сачињене на јасан и објективан начин, што може довести до ограничења конкуренције, угрозити континуитет пословања и утицати на економичност и ефикасност поступка јавне набавке.....	29
Налаз 2.1. ДЗ Крагујевац није покретао поступке јавних набавки лекова, санитетског и потрошног материјала и лабораторијских реагенаса у 2021. и јавне набавке лекови, санитетски потрошни материјал, медицински кисеоник, течни азот и лабораторијски реагенси у 2022. години и закључивао уговоре у периоду планираном Планом јавних набавки, што указује да постоји ризик да може бити угрожен континуитет пословања.	29
Налаз 2.2. Техничке карактеристике предмета набавке нису за све набавке сачињене на јасан и објективан начин, што може довести до ограничења конкуренције и утицати на економичност и ефикасност поступка јавне набавке.....	30
Налаз 2.3. Критеријуми за избор привредног субјекта су јасно образложени и у логичкој вези са предметом набавке.....	32

ЗАКЉУЧАК 3: ДЗ Крагујевац није обезбедио континуирано праћење извршења уговора о јавним набавкама, јер је прекорачио уговорену вредност набавке горива у 2021. години за 1.416.744 динара са ПДВ-ом и није спровео поступке набавки за све набавке чија је процењена вредност једнака и већа од прагова прописаних Законом о јавним набавкама у најмањем износу од 2.558.178 динара са ПДВ-ом.32

Налаз 3.1. ДЗ Крагујевац, у току 2021. године, за јавну набавку горива, није обезбедио ефикасно праћење извршења уговора, што је довело до прекорачења уговорене вредности за 1.416.744 динара са ПДВ-ом.32

Налаз 3.2 Измене појединих уговора о јавним набавкама у 2021. и 2022. години су вршене закључењем анекса у складу са Законом о јавним набавкама.34

Налаз 3.3 Дом здравља није спровео поступке набавки за све набавке чија је процењена вредност једнака или већа од прагова прописаних Законом о јавним набавкама у најмањем износу од 2.558.178 динара са ПДВ-ом.34

1. Прилог 1 – Методологија у поступку рада.....36

2. Прилог 2 – Приказ узоркованих јавних набавки из плана набавки за 2021. и 2022. годину38

Скраћенице и термини

У прегледу су дате скраћенице које су коришћене у извештају:

Пун назив	Скраћеница
Државна ревизорска институција	ДРИ
Закон о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 91/2019)	Закон о јавним набавкама
Порез на додатну вредност	ПДВ
Дом здравља Крагујевац	ДЗ Крагујевац

I Резиме и препоруке

Државна ревизорска институција је спровела ревизију сврсисходности и правилности пословања Дома здравља Крагујевац на тему „Правилност и ефикасност набавки у здравственим установама“ за период од 1. јануара 2021. до 31. децембра 2022. године.

У спроведеним ревизијама од стране Државне ревизорске институције у 2021. и 2022. години, у делу правилности пословања на тему јавних набавки, код ревидираних субјеката на примарном нивоу здравствене заштите утврђене су неправилности везане за све фазе поступка јавних набавки. Како су домови здравља носиоци примарне здравствене заштите то је општи интерес утврдити разлоге због којих неправилности настају како би се предузеле мере за отклањање или ублажавања ризика.

Општи интерес у систему планирања јавних набавки је да се обезбеди да овај систем функционише ефикасније и ефективније, односно да се потребе планирају што реалније у складу са приоритетима, да се приликом истраживања и испитивања тржишта прикупе све релевантне информација да би се процењена вредност одредила на објективан начин, да би се потребе за добрима, услугама и радовима благовремено задовољиле што утиче на квалитет извршавања надлежности домовна здравља.

Након спроведене ревизије сврсисходности и правилности пословања Дома здравља Крагујевац на тему: Правилност и ефикасност набавки у здравственим установама, од 1. јануара 2021. до 31. децембра 2022. године, утврдили смо следеће:

У Дому здравља Крагујевац потребно је унапредити управљање поступцима набавки у циљу постизања веће ефикасности и смањења нерегуларности, поштовањем одредби интерног акта, ефикаснијим коришћењем постојећих ресурса и унапређењем контроле у свим фазама поступака набавки.

Кључну поруку заснивамо на закључцима и налазима који су изложени у наставку текста.

1. ДЗ Крагујевац није у складу са интерним актом евидентирао и документовао исказивање потреба, истраживање тржишта и утврђивање процењене вредности набавке, нити спровео контролне активности, због чега постоји ризик да се неће остварити начело ефикасности и економичности поступка јавних набавки.

1.1. Потребе за предметима набавке нису образложене, те се не може потврдити колико су, на такав начин утврђене потребе, у довољној мери засноване на стварним потребама ДЗ Крагујевац;

1.2. ДЗ Крагујевац није евидентирао и документовао истраживање тржишта, за све набавке, на начин предвиђен интерним актом;

1.3. ДЗ Крагујевац је обликовао јавне набавке по партијама;

1.4. ДЗ Крагујевац је мењао процењену вредност појединих јавних набавки након спроведених поступака набавки јер нису биле објективне и валидне у време покретања поступка набавке.

2. Поступци јавних набавки нису у потпуности спроведени у складу са планираним временским оквиром, а техничке карактеристике предмета набавке нису за све набавке сачињене на јасан и објективан начин, што може довести до ограничења конкуренције, угрозити континуитет пословања и утицати на економичност и ефикасност поступка јавне набавке.

2.1. ДЗ Крагујевац није покретао поступке јавних набавки лекова, санитетског и потрошног материјала и лабораторијских реагенаса у 2021. и јавне набавке лекови, санитетски потрошни материјал, медицински кисеоник, течни азот и лабораторијски реагенси у 2022. години и закључивао уговоре у периоду планираном Планом јавних набавки, што указује да постоји ризик да може бити угрожен континуитет пословања;

2.2. Техничке карактеристике предмета набавке нису за све набавке сачињене на јасан и објективан начин, што може довести до ограничења конкуренције и утицати на економичност и ефикасност поступка јавне набавке;

2.3. Критеријуми за избор привредног субјекта су јасно образложени и у логичкој вези са предметом набавке.

3. ДЗ Крагујевац није обезбедио континуирано праћење извршења уговора о јавним набавкама, јер је прекорачио уговорену вредност набавке горива у 2021. години за 1.416.744 динара са ПДВ-ом и није спровео поступке набавки за све набавке чија је процењена вредност једнака и већа од прагова прописаних Законом о јавним набавкама у најмањем износу од 2.558.178 динара са ПДВ-ом.

3.1. ДЗ Крагујевац, у току 2021. године, за јавну набавку горива, није обезбедио ефикасно праћење извршења уговора, што је довело до прекорачења уговорене вредности за 1.416.744 динара са ПДВ-ом;

3.2. Измене појединих уговора о јавним набавкама у 2021. и 2022. години су вршене закључењем анекса у складу са Законом о јавним набавкама;

3.3. Дом здравља није спровео поступке набавки за све набавке чија је процењена вредност једнака или већа од прагова прописаних Законом о јавним набавкама у најмањем износу од 2.558.178 динара са ПДВ-ом.

Државна ревизорска институција, након спроведене ревизије „Правилност и ефикасност поступака набавки у здравственим установама“, Дому здравља Крагујевац даје следеће препоруке:

Препоручујемо одговорним лицима ДЗ Крагујевац да:

- 1) Донесу и упућују инструкције за планирање које садрже јасна и свеобухватна упутства и критеријуме у погледу начина исказивања потреба у поступку планирања јавних набавки (Налаз 1.1. Препорука број 1 - Приоритет 2¹);
- 2) У складу са интерним актом сачињавају записник о истраживању тржишта и документују начин на који је утврђена процењена вредност (Налаз 1.2. Препорука број 2 - Приоритет 2);

¹ ПРИОРИТЕТ 2 - Несврхисходности које је могуће отклонити у року до годину дана.

- 3) Спроводи контролне активности предвиђене интерним актом у фази планирања поступка јавне набавке (Налаз 1.2. Препорука број 3- Приоритет 2);
- 4) Утврде контролне поступке који ће обезбедити да процењене вредности буду валидне и објављене у плану јавних набавки на порталу (Налаз 1.4. Препорука број 4 - Приоритет 2);
- 5) Приликом планирања јавних набавки води рачуна да планирани период набавке омогућује континуитет у раду и да спроводи набавке у складу са планом (Налаз 2.1. Препорука број 5– Приоритет 2);
- 6) Техничке карактеристике у поступцима јавних набавки сачињавају на начин који ће омогућити што већу конкуренцију (Налаз 2.2. Препорука број 6 – Приоритет 2);
- 7) Уреди интерним актом начин и одговорност за спровођење контролних активности за дефинисане техничке спецификације предмета набавке (Налаз 2.2. Препорука број 7 – Приоритет 2);
- 8) Предузме мере за обезбеђивање континуираног праћења извршења уговора о јавним набавкама и дефинише контролне активности и одговорности запослених код праћења извршења уговора о јавним набавкама (Налаз 3.1. Препорука број 8 – Приоритет 2);
- 9) Уреди контролне механизме којима ће се онемогућити спровођење набавки без адекватног уговора (Налаз 3.3. Препорука број 9 – Приоритет 2);

Захтев за достављање одазивног извештаја

Субјект ревизије је на основу члана 40 став 1 Закона о Државној ревизорској институцији, дужан да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности/несврсисходности (одазивни извештај) у року од 90 дана почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности/несврсисходности у пословању, које су откривене ревизијом;
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности/несврсисходности у свом пословању или мере умањење ризика од појављивања одређене неправилности/несврсисходности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Субјект ревизије је обавезан да у одазивном извештају искаже мере исправљања по основу откривених неправилности/несврсисходности односно свих закључака и налаза датих у Извештају о ревизији правилности и сврсисходности пословања, као и да поступи по датим препорукама, осим оних који су отклоњени у току обављања ревизије и садржани у поглављу мере предузете у поступку ревизије. За мере исправљања је дужан да уз одазивни извештај достави доказе према следећем:

1. За налазе, односно неправилности/несврсисходности првог приоритета, односно које је могуће отклонити у року од 90 дана субјект ревизије је у обавези да достави доказе о отклањању неправилности/несврсисходности односно предузимању мера исправљања;
2. За налазе, односно неправилности/несврсисходности другог приоритета, односно које је могуће отклонити у року до годину дана, и трећег приоритета, односно које је могуће отклонити у року до три године, субјект ревизије обавезан је да достави акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања неправилности/несврсисходности или смањења ризика од појављивања неправилности/несврсисходности у будућем пословању као и планирани период предузимања мера и одговорно лице.

На основу члана 40 став 2 Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и провера веродостојности одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57 став 1 тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјекат ревизије у чијем су пословању откривене неправилности/несврсисходности, не поднесе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности/несврсисходности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности/несврсисходности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институције је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40 ст 7 до 13 Закона о Државној ревизорској институцији.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
14. децембар 2023. године

II Увод

Ревизија правилности и сврсисходности пословања Дома здравља Крагујевац на тему „Правилност и ефикасност поступака јавних набавки у здравственим установама“ је спроведена у складу са Законом о Државној ревизорској институцији², Пословником Државне ревизорске институције³ и Програмом ревизије Државне ревизорске институције за 2023. годину⁴.

Ревизија је обављена на начин и према поступцима утврђеним Оквиром професионалних стандарда Међународне организације врховних ревизорских институција (INTOSAI), Кодексом професионалне етике државних ревизора и принципима Међународних стандарда врховних ревизорских институција (ISSAI).

1. Проблем

Јавне набавке представљају значајну компоненту јавног сектора, јер омогућавају држави набавку добра, услуга и радова потребног квалитета по најповољнијим условима. Учешће јавних набавки у бруто домаћем производу у периоду 2020–2021. години износило је 6,88% - 8,93%, док је у истом периоду укупна вредност закључених уговора о јавним набавкама износила 376,1–559,7 милијарди динара. У извештају о раду ДРИ за 2021. годину представљене су неправилности утврђене у поступцима јавних набавки добара, услуга и радова код 108 ревидираних субјеката у укупном износу од 53,46 милијарди динара, а учешће неправилности утврђених у јавним набавкама у односу на износ обухваћен ревизијом је 44,5%. У периоду 2018–2022. године ДРИ је извршила ревизије правилности пословања код 54 дома здравља и утврдила неправилности у свим фазама поступка јавних набавки. Код 43 дома здравља у периоду 2021–2022. године утврђене су неправилности у износу од 143,2–457,1 милиона динара. На основу добијених података од домова здравља утврдили смо да 45% делимично или уопште не спроводе активности истраживања тржишта, 53% делимично или уопште писано не образлаже оправданост јавне набавке код исказивања потреба, да је просечан број пристиглих понуда око две понуде, што је ниже од просечног броја у Републици Србији. Све наведено може указивати на ризик да домови здравља нису на довољно ефикасан начин споводили поступке јавних набавки и да нису набављали добра, услуге и радове по најповољнијим условима.

2. Циљ ревизије

Циљ ревизије је испитивање правилности и ефикасности поступка набавке, односно да ли су предузете активности субјекта ревизије у фази планирања, спровођења и реализације набавке обезбедиле благовремену набавку добара, услуга и радова по најповољнијим условима и у складу са стварно исказаним потребама.

3. Ревизијска питања

Да бисмо остварили циљ ревизије формулисали смо три главна питања и ревизијска потпитања која смо везали за све фазе набавки.

Приликом формулисања ревизијских питања, имали смо у виду кључне фазе набавки које се огледају у активностима на утврђивању и исказивању стварних потреба, након тога спровођењу истраживања и испитивања тржишта са циљем утврђивања процењене вредности набавки, доступности предмета набавки и присутности привредних субјеката⁵ на тржишту као

² „Службени гласник РС“, бр. 101/05, 54/07, 36/10 и 44/18-др.закон.

³ „Службени гласник РС“, бр. 9/09

⁴ Програм ревизије Државне ревизорске институције за 2022. годину, број: 06-1950/2021-02/1-3 од 3. фебруара 2022 и Измене и допуне програма број 06-1950/201-02/1-8 од 28. маја 2022. године

⁵ Члан 2. став 1. тачка 7. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 91/19)

„Привредни субјект је свако лице или група лица, које на тржишту нуди добра, услуге или радове“.

и опредељивање врсте поступка јавне набавке⁶ кроз који ће се ти предмети набављати. Испитали смо активности везане за благовремено спровођење поступка набавки, тражене техничке карактеристике, испитали смо постојање лочичних веза између постављених критеријума и предмета набавке. Такође, смо пратили извршење набавки упоређивањем конкурсне документације и закључених уговора, као и свеобухватност спроведених набавки у односу на извршене расходе.

Ревизија је дала одговоре на следећа ревизијска питања:

1. Да ли су субјекти ревизије спровели све активности планирања јавних набавки у складу са прописима и на начин који су уредили интерним актом, а у циљу прибављања предмета набавки који задовољавају исказане потребе?

2. Да ли су поступци јавних набавки спроведени у складу са прописима и начелом ефикасности?

3. Да ли су субјекти ревизије успоставили ефикасан систем праћења извршења уговора о јавним набавкама?

Како би одговорила на постављена ревизорска питања, Државна ревизорска институција је успоставила критеријуме које су базирани на закону и подзаконским и интерним актима, прихватљивим стандардима према којима се може проценити и оценити ефикасност поступака набавки.

Извори критеријума за оцену предмета ревизије су:

- Закон о јавним набавкама⁷ и подзаконска акта;
- Закон о здравственој заштити⁸;
- Општи акт наручиоца у вези јавних набавки и друга интерна акта;
- Стандарди из научно-истраживачког рада, докумената, стручних и/или међународних организација.

2. Обим и ограничења ревизије

Период ревизије обухвата 1. јануар 2021 – 31. децембар 2022. године, што представља активности у вези планирања јавних набавки обухваћене плановима јавних набавки за 2020, 2021. и 2022. годину.

Планирање набавки

Активности планирања јавних набавки за 2021. и 2022. годину (за одабране поступке јавних набавки) обухвата више радњи које субјект ревизије предузема како би адекватно спровео поступак планирања јавних набавки. Активности субјекта ревизије у 2020. години разматраће се у делу који се односи на доношење Плана јавних набавки за 2021. годину.

Предмет испитивања су биле активности субјекта ревизије које су се односиле на уређеност начина планирања набавки, односно на:

- 1) Анализу интерних аката и процедура из области јавних набавки;
- 2) Анализу докуменације субјекта ревизије у делу исказивања потреба, истраживања тржишта, утврђивања процењене вредности јавних набавки;
- 3) Анализу планова набавке, годишњих и стратешких планова установа;
- 4) Интервјуи са одговорним лицима и запосленима код субјекта ревизије;
- 5) Упитника послати субјектима ревизије;

⁶ Члан 51. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 91/19)

⁷ „Сл. гласник РС“, бр. 91/19

⁸ „Службени гласник РС“, бр. 25/19

б) Упоредне анализе активности планирања јавних набавки код субјеката ревизије (обједињени извештај).

Спровођење поступака набавки

Активности у поступцима јавних набавки обухватају више радњи којима субјект ревизије обезбеђује да су поступци спроведени у складу са прописима и начелом ефикасности.

Предмет испитивања су биле активности субјекта ревизије које су се односиле на спровођење поступака јавних набавки, односно на:

- 1) Анализу документације објављене на Порталу јавних набавки;
- 2) Анализу документације субјекта ревизије (техничких спецификација, критеријума за избор привредних субјеката, измена конкурсне документације и друго);
- 3) Анализу истраживања и студије које су вршене приликом дефинисања техничких спецификација предмета набавке;
- 4) Компаративне анализе за упоредиве набавне категорије;
- 5) Интервјуи са запосленима који се баве израдом конкурсне документације код субјекта ревизије.

Извршење уговора

Активности субјекта ревизије у поступку извршења уговора требају да буду спроведене на начин који ће омогућити поштовање уговорених обавеза како квантитативних тако и квалитативних а такође и да спрече прекорачења рокова важења уговора и уговорених вредности.

Предмет испитивања су биле активности субјекта ревизије које су требале да потврде да су субјекти ревизије успоставили ефикасан систем праћења извршења уговора о јавним набавкама, односно на:

- 1) Анализу документације о извршеним набавкама;
- 2) Анализу извештаја о праћењу уговора о јавним набавкама и оквирних споразума;
- 3) Анализу разлога за измену уговора о јавној набавци;
- 4) Интервјуи са запосленима који се баве праћењем извршења уговора и одговорним лицима субјекта ревизије.

Потенцијална ограничења за спровођење ревизије:

- Ограничен кадровски капацитет, изостанак активности планирања, обустава поступака, хитне набавке, и др.;
- Уредба о планирању и врсти роба и услуга за које се спроводе централизоване јавне набавке мењана је 2022. године и одређена добра и услуге су обухваћене поступцима централизованих јавних набавки које спроводи РФЗО, што ће се узети у обзир код давања препорука за набавке које су спроведене у 2021. години и нису биле централизоване.
- Ризик да одговори који су достављени на Упитник о планирању јавних набавки за 2020, 2021. и 2022. годину не одражавају стварно стање у домовима здравља. Питања у Упитнику су дефинисана на јасан и недвосмислен начин, али постоји ризик да лица која су попуњавала Упитник, нису лица која су учествовала у активностима и пословима јавних набавки на које се ти подаци односе, односно нису познаваоци терминологије из области јавних набавки, па да су нека питања на другачији начин протумачила, а да се нису обратила ДРИ за додатна појашњења.
- Ако се о радњама и активностима везаним за процес планирања јавних набавки, реализације и праћења извршења уговора о јавним набавкама, не води писана евиденција или се исте не документују, постоји ризик квалитета и тачности односно поузданости информација и података добијених интервјуисањем одговорних лица. Поступци и активности које смо предузели у циљу умањивања ових ризика су прибављање и провера информација и података из других извора (Портал јавних

набавки) и обавили смо интервјуисање одговорних лица, као и лица која су учествовала у радњама односно активностима везаних за поступак планирања на директан или индиректан начин.

- Утврдили смо да постоји разлика у подацима које смо прикупили у фази планирања ревизије кроз Упитнике које су субјекти ревизије попунили и података до којим смо дошли у току спровођења ревизије путем интервјуисања одговорних лица и упитника.

3. Методологија у поступку рада

Избор субјекта ревизије је вршен применом критеријума за избор, а на основу података достављених од стране Домова здравља путем апликације <http://upitnik.dri.rs>. Како би имали уједначен приступ у ревидирању јавних набавки одабрали смо исту категорију субјеката ревизије, односно домове здравља (142 установе) који обављају здравствену делатност на примарном нивоу здравствене заштите и којима је основна делатност превентивна здравствена заштита за све категорије становника. У поступку планирања ревизије, од свих 142 домова здравља прикупили смо информације о организовању поступка јавних набавки, као и податке о планираним и спроведеним поступцима јавних набавки у 2021. и 2022. години. Такође смо анализирали податке о јавним набавкама за 2021. и 2022. годину са Портала јавних набавки.

Предлог за избор субјеката ревизије је извршен на основу критеријума за избор субјеката ревизије који су утврђени су на основу обрађених података о планираним и спроведеним поступцима јавних набавки, који су прикупљени и обрађени из упитника о јавним набавкама.

Методологија у поступку рада детаљније је описана у Прилогу 1 овог Извештаја.

III Опис предмета ревизије

1. Законодавни и институционални оквир

Поступак планирања јавних набавки регулисан је Законом о јавним набавкама. У ревидираном периоду од 1. јануара 2021. године до 30. децембра 2022. године на снази је Закон о јавним набавкама⁹ од 1. јануара 2020. године, који се у свом претежном делу примењује од 1. јула 2020. године.

Одредба члана 6. став 1) Закона о јавним набавкама, у делу начела јавне набавке прописује да је Наручилац дужан да набавља добра, услуге или радове одговарајућег квалитета имајући у виду сврху, намену и вредност јавне набавке, односно економично трошење јавних средстава.

У Закону не постоји експлицитна одредба која прописује начин утврђивања стварних потреба наручиоца у поступку планирања јавних набавки, али обавеза произилази из цитираног начела економичности и ефикасности.

Имајући у виду цитирану одредбу Закона да је наручилац дужан да набавља добра, услуге или радове одговарајућег квалитета имајући у виду сврху, намену и вредност јавне набавке, односно економично трошење јавних средстава. Ближе уређење начина планирања, између осталог, мора да обухвати начин утврђивања стварних потреба наручиоца у складу са сврхом и наменом за коју ће се користити, кроз исказивање потреба у квантитативном и квалитативном смислу, као и временског оквира када исказане потребе морају бити расположиве. Без наведених информација не може се одредити предмет набавке, његова процењена вредност, нити оквирно време за покретање поступка¹⁰. Уређивање начина

⁹ „Службени гласник РС“, бр. 91/19

¹⁰ Члан 88 став 1 Закон о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 91/19)

планирања подразумева прописивање активности чинилаца планирања, њихова права, обавезе и одговорности у том процесу.

У складу са одредбом члана 49. Закона о јавним набавкама, наручилац је дужан да посебним актом ближе уреди начин планирања, спровођења поступка јавне набавке и праћења извршења уговора о јавној набавци (начин комуникације, правила, обавезе и одговорности лица и организационих јединица), начин планирања и спровођења набавки на које се закон не примењује, као и набавки друштвених и других посебних услуга.

Законом о јавним набавкама није прописана обавеза Канцеларије за јавне набавке да ближе уреди садржину овог акта, тако да су наручиоци дужни да самостално уреде садржину предметног акта.

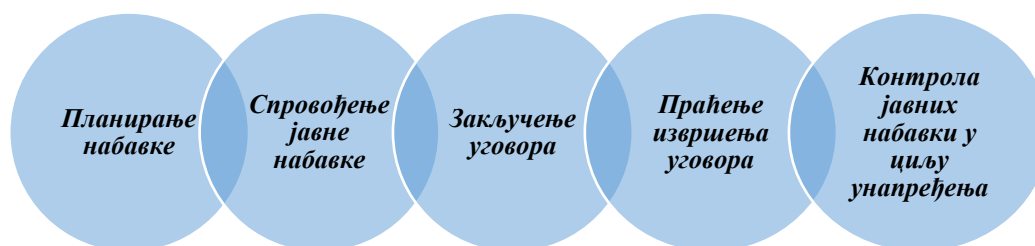
Постоји ризик да одговори који су достављени на Упитник о планирању јавних набавки за 2020, 2021. и 2022. годину не одражавају стварно стање у домовима здравља. Питања у Упитнику су дефинисана на јасан и недвосмислен начин, али постоји ризик да лица која су попуњавала Упитник, нису лица која су учествовала у активностима и пословима јавних набавки на које се ти подаци односе, односно нису познаваоци терминологије из области јавних набавки, па да су нека питања на другачији начин протумачила, а да се нису обратила ДРИ за додатна појашњења.

Јавне набавке можемо посматрати у ужем и ширем смислу. Јавну набавку у ужем смислу чини сам поступак јавне набавке као скуп радњи и аката које предузима и доноси наручилац у циљу избора најповољније понуде са чијим понуђачем ће закључити уговор.

Јавну набавку у ширем смислу, поред самог поступка јавне набавке, чини и оно што претходи спровођењу тог поступка, а то је истраживање тржишта и планирање, као и оно што следи након спроведеног поступка јавне набавке, а то је извршење закљученог уговора о јавној набавци

На следећем дијаграму приказујемо фазе поступка јавних набавки.

Слика број 1: Фазе поступака јавних набавки

Наручиоци на основу претходно дефинисаних стварних потреба у квантитативном и квалитативном обиму, испитују и истражују тржиште у циљу прикупљања одређених информација. Не постоје експлицитне одредбе закона која прописује на који начин се врши испитивање и истраживање тржишта, али у складу са одредбама Закона о јавним набавкама наручилац је дужан да посебним актом ближе уреди начин планирања који, између осталог, подразумева и начин испитивања и истраживања тржишта, на чију обавезу спровођења упућују остале одредбе Закона.

Спровођењем испитивања и истраживања тржишта прикупљају се кључне информације неопходне у поступку планирања јавних набавки везане за утврђивање процењене вредности

набавке, доступности предмета набавке и присутности привредних субјеката¹¹ на тржишту као и одређивање врсте поступка јавне набавке¹² кроз који ће се тај предмет набављати¹³.

Чланом 29. Закона о јавним набавкама прописано је да процењена вредност предмета јавне набавке мора да буде објективна, заснована на спроведеном испитивању и истраживању тржишта предмета јавне набавке, које укључује проверу цене, квалитета, периода гаранције, одржавања и сл. и мора да буде валидна у време покретања поступка. Одређивање процењене вредности предмета јавне набавке не може да се врши на начин који има за циљ избегавање примене овог закона, нити у том циљу може да се врши подела предмета јавне набавке на више набавки. Наручилац одређује предмет јавне набавке на начин да представља техничку, технолошку, функционалну и другу објективно одредиву целину.

Према истом члану Закона, Наручилац не може одређивати процењену вредност јавне набавке, с намером избегавања примене овог закона или правила одређивања врсте поступка у односу на процењену вредност јавне набавке.

Члановима 30–35 Закона о јавним набавкама ближе је одређен Начин одређивања процењене вредности предмета јавне набавке за појединачне врсте поступака. Процењена вредност предмета јавне набавке исказује се у динарима, без пореза на додату вредност, а обухвата процену укупних плаћања које ће извршити наручилац, укључујући све опције уговора и могуће продужење уговора, уколико је предвиђено у конкурсној документацији.

Законом (чланом 35), је прописан и начин одређивања процењене вредности код набавки које су подељене по партијама и истим је прописано да наручилац одређује процењену вредност сваке партије и да укупна процењена вредност обухвата вредност свих партија, за период за који се закључује уговор.

У складу са чланом 51. Закона о јавним набавкама поступци јавне набавке су: (1) отворени поступак; (2) рестриктивни поступак; (3) конкурентни поступак са преговарањем; (4) конкурентни дијалог; (5) преговарачки поступак са објављивањем јавног позива; (6) партнерство за иновације; (7) преговарачки поступак без објављивања јавног позива.

Према одредбама Закона о јавним набавкама, јавни наручилац доделу уговора по правилу врши у отвореном или рестриктивном поступку, а може да врши и у другим поступцима јавне набавке ако су за то испуњени услови прописани законом. Члановима 52. до 63. Закона дати су услови за спровођење појединих врста поступака.

Јавни наручилац је дужан да примењује одредбе Закона о јавним набавкама за набавку радова, добара, услуга и спровођење конкурса за дизајн чија је процењена вредност:

- 1) једнака или већа од 1.000.000 динара за набавку добара, услуга и спровођење конкурса за дизајн;
- 2) једнака или већа од 3.000.000 динара за набавку радова и
- 3) једнака или већа од 15.000.000 динара за набавку друштвених и других посебних услуга из члана 75. закона (Прилог 7. Закона)

Припрема за спровођење поступака јавне набавке дефинисана је чл. 88–104 Закона. У складу са чланом 88. Закона о јавним набавкама, Наручилац може да покрене поступак јавне набавке ако је набавка предвиђена у годишњем плану јавних набавки. Поменути чланом одређено је да је наручилац дужан да у годишњем плану јавних набавки поред осталог наведе обавезно (1) процењену вредност јавне набавке; (2) врсту поступка јавне набавке и (3) оквирни датум покретања поступка, односно у плановима јавних набавки, за сваку конкретну набавку се обавезно је одређивање оквирног времена покретања поступка (раније месец, а сада квартал). Такође, прописано је да План јавних набавки, измене и допуне плана наручилац објављује на Порталу јавних набавки у року од десет дана од дана доношења, а при том се изменом и допуном плана јавних набавки сматра се измена у погледу повећања процењене

¹¹ Члан 2. став 1. тачка 7. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 91/19)

„Привредни субјект је свако лице или група лица, које на тржишту нуди добра, услуге или радове“.

¹² Члан 51. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 91/19)

¹³ Приручник за праћење и контролу сврсисходности јавних набавки, Balkan Tender Watch, Београд 2016.

вредности јавне набавке за више од 10%, измена предмета јавне набавке, односно планирање нове јавне набавке.

Наручилац није дужан да објави процењену вредности јавне набавке и податаке из плана јавних набавки који представљају пословну тајну у смислу закона којим се уређује заштита пословне тајне или тајне податке у смислу закона којим се уређује тајност података (члан 88 Закона).

Објављивање и транспарентност набавке дефинисани су члановима 105–110 Закона.

Чланом 109 прописана је обавеза наручиоца да обавештење о додели уговора пошаље на објављивање у року од 30 дана од дана закључења, а тромесечно објављује збирно обавештење о додели уговора који су закључени на основу оквирног споразума и на основу система динамичке набавке, у року од 30 дана од дана истека тромесечја у коме су уговори закључени.

Избор учесника и додела уговора дефинисани су члановима 111–150 Закона. Сходно члану 111 из поступка набавке искључују се привредни субјекти који не докажу да нису правноснажно осуђени у периоду од претходних пет година, ако нису измирили доспеле пореске обавезе, ако постоји сукоб интереса, ако је вршио непримерен утицај на поступак одлучивања и у другим случајевима предвиђеним законом. Чланом 114 утврђени су критеријуми за избор привредног субјекта у поступку јавне набавке и то: испуњеност услова за обављање професионалне делатности, финансијски и економски капацитет и технички и стручни капацитет. Критеријуми за доделу уговора дефинисани су чланом 132 који дефинише да се уговор додељује економски најповољнијој понуди коју одређује на основу следећих критеријума: цена или трошкова ефикасност, као што је трошак животног циклуса, односа цене и квалитета. Чланом 140 прописан је обавеза вођења записника приликом отварања понуда а чланом 141 стручна оцена и рангирање понуда. Обавеза састављања извештаја о поступку јавне набавке дефинисана је чланом 145 Закона, који такође предвиђа да поменути извештај није неопходан за уговоре који се закључују на основу оквирног споразума. У члану 146 прописано је да наручилац доноси Одлуку о додели уговора и да се уговор може доделити понуђачу који понуди цену већу од процењене вредности јавне набавке.

Извршење уговора регулисано је члановима 154–163 Закона. У складу са чланом 154. Закона о јавним набавкама наручилац је обавезан да контролише извршења уговора о јавној набавци у складу са условима који су одређени у документацији о набавци и изабраном понудом. У периоду важења уговора није дозвољено мењати битне елементе уговора. Промена цена је могућа само ако је уговором предвиђена. Повећање обима набавке може се изменити, али вредност измене мора бити мања од 10% првобитно уговорене вредности уговора о јавној набавци добара и услуга и мања од 15% првобитно уговорене вредности радова.

2. Основне информације о субјекту ревизије

Оснивање: Седиште Дома здравља је у Крагујевцу, улица Краља Милутина број 1, шифра делатности 86.21 Општа медицинска пракса. Матични број Дома здравља је 17219227 а ПИБ 101041243. Дом здравља је основан 1998. године и није уписан у регистар здравствених установа. Статут Дома здравља није мењан од 2018. године, када је оснивач Дома здравља био Град Крагујевац. Оснивач Дома здравља је Република Србија од 1998 године.

Историјат: Примарна здравствена заштита у Крагујевцу организована је још 1966. године и функционисала је у оквиру Медицинског центра Крагујевац. Од 1990. године конституисан је Здравствени центар „др. Михајло Илић“ у оквиру ког је постојала радна јединица Дом здравља у Крагујевцу. Дом здравља Крагујевац у данашњем облику основан је 1998. године Одлуком Владе Републике Србије.

У граду се налази клинички центар, али је основ примарне здравствене заштите Дом здравља Крагујевац. Дом здравља послује преко огранака Ердоглија, Станово, Бресница, једне здравствене станице и 20 здравствених амбуланти од којих је 17 сеоских. Поред наведеног, у

оквиру дома здравља функционишу службе за здравствену заштиту деце предшколског и школског узраста, здравствену заштиту жена и специјално консултативна служба дома здравља. У дому здравља Крагујевац запослено је 605 лица. Дом здравља Крагујевац пружа здравствену заштиту за 169.397 осигураника са територије Града Крагујевца¹⁴.

Делатност: 86.21 Општа медицинска пракса. Дом здравља је здравствена установа, на примарном нивоу здравствене заштите, која обезбеђује превентивну здравствену заштиту за све категорије становништва, хитну медицинску помоћ, здравствену заштиту жена и деце, заштиту из области опште медицине и здравствену заштиту из области поливалентне патронаже и кућног лечења. Дом здравља обезбеђује и здравствену заштиту из области денталне медицине, лабораторијску и радиолошку дијагностику.

Унутрашња организација: Органи дома здравља су директор, управни и надзорни одбор, које именује оснивач. Стручни органи дома здравља су стручни савет, етички одбор и комисија за унапређење квалитета рада здравствене заштите. Унутрашња организациона структура заснована је функционалном принципу по ком се образују организационе јединице по областима делатности и то службе као основне организационе јединице, а у оквиру њих одељење и одсек као уже организационе јединице.

Начин/Извори финансирања: Дом здравља, као корисник јавних средстава, остварује средства за рад из јавних прихода и то:

- 1) Доприноса за обавезно социјално осигурање, закључивањем уговора за обавезно здравствено осигурање,
- 2) Буџета Републике Србије, односно оснивача,
- 3) Прихода насталих употребом јавних средстава за услуге које нису обухваћене уговором са организацијом обавезног здравственог осигурања, у складу са законом.

Дом здравља може да стиче средства за рад и од донација из земље и иностранства, легата и завештања, као и других извора у складу са законом.

3. Информације о јавним набавкама

Наручилац је дужан да набавља добра, услуге или радове одговарајућег квалитета имајући у виду сврху, намену и вредност јавне набавке, односно економично трошење јавних средстава. Наручиоци на основу претходно дефинисаних објективних потреба у квантитативном и квалитативном обиму, истражују тржиште у циљу прикупљања наведених информација.

Слика број 2: Циљеви поступка јавне набавке

Циљеви поступка јавне набавке	1) Целисходност и оправданост јавне набавке – прибављање добара, услуга или радова одговарајућег квалитета и потребних количина, за задовољавање стварних потреба наручиоца на ефикасан, економичан и ефективан начин.
	2) Економично и ефикасно трошење јавних средстава – принцип „вредност за новац”, односно прибављање добара, услуга или радова одговарајућег квалитета по најповољнијој цени.
	3) Ефективност (успешност) – степен до кога су постигнути постављени циљеви, као и однос између планираних и остварених ефеката одређене јавне набавке.
	4) Транспарентно трошење јавних средстава.
	5) Обезбеђивање конкуренције и једнак положај свих понуђача у поступку јавне набавке.
	6) Заштита животне средине и обезбеђивање енергетске ефикасности.

¹⁴ Подаци преузети са сајта Дома здравља Крагујевац

7) Благовремено и ефикасно спровођење поступка јавне набавке за потребе несметаног одвијања процеса рада наручиоца и благовременог задовољавања потреба осталих корисника.

Корисници јавних средстава би требало, пре свега, да имају приступ економичном, ефикасном и квалитетном поступању у почетној фази набавке, јер набавка нечега што реално није потребно наручиоцу, набавка у неодговарајућим количинама, неадекватног квалитета и неодговарајућих својстава доводи до непотребних издатака јавних средстава, а мотив у одређеним случајевима може бити и коруптивне природе. Такође, потребно је обезбедити сарадњу свих актера и заинтересованих страна у поступцима јавних набавки, вршити размену искустава са корисницима који имају исте или сличне проблеме у области јавних набавки и управљања јавним финансијама.

Имајући у виду да одређен број установа у фази планирања јавних набавки не предузима све прописане активности у циљу исказивања потреба и оправданости набавке, нити адекватно спроводи активности истраживања тржишта предмета набавке и утврђивања процењене вредности, постоји ризик да су наручиоци у одређеним случајевима прибављали неодговарајуће предмете набавке, односно у неодговарајућим количинама.

ДРИ је из претходних поступака ревизије закључила да у фази спровођења јавних набавки одређени број установа сачињава конкурсну документацију која је контрадикторна, не обезбеђује довољно конкуренције, постоји ризик да ће наручити извршити набавку која захтева потрошњу већих ресурса од потребних.

У фази закључења уговора одређени број субјеката ревизије закључује уговоре који не одговарају конкурсној документацији или пристиглим понудама па је присутан ризик од набавки које нису уговорене или најповољније за наручиоца.

Праћење извршења уговора није организовано код свих субјеката ревизије па је уочен ризик од набавки које нису у складу са закљученим уговорима.

Контрола спроведених поступака јавних набавки је извор значајних података за унапређење свих фаза у поступцима јавних набавки а отклањање утврђених ризика и недостатака ће довести до економичнијег и ефикаснијег трошења јавних средстава.

Правилником о систематизацији послова и радних задатака у Служби за правне и економско-финансијске послове ДЗ Крагујевац систематизована су радна места руководиоца послова јавних набавки и референта за јавне набавке, који поседују сертификате службеника за јавне набавке и обављају послове јавних набавки.

Набавке у ДЗ Крагујевац, у ревидираном периоду, регулисане су Правилником о начину обављања послова јавних набавки и набавки на које се закон не примењује у дому здравља Крагујевац¹⁵ (у даљем тексту Правилник) и Правилником о начину обављања послова јавних набавки и набавки на које се закон не примењује у дому здравља Крагујевац из септембра 2022. године (у даљем тексту Нови правилник). Поменути Правилником дефинисано је да поступак планирања спроводи тим за планирање који одлуком формира директор за сваку календарску годину. Тим за планирање утврђује календар активности и учесницима даје инструкције за планирање. Потребе за сваки појединачни предмет набавке се исказују по врсти, количини, квалитету, периодима реализације са образложењем разлога и оправданост набавке¹⁶.

Привремени план набавки за 2021. годину донет је 4. децембра 2020. године, јер су због промене цена нафте и нафтних деривата уговорена финансијска средства била искоришћена пре истека уговора. План набавки за 2021. годину донет је 14. јануара 2021. године и односио се на 15 јавних набавки у отвореном поступку процењене вредности 70.095.326 динара без ПДВ-а, са централизованим јавним набавкама, у ком су три набавке спроведене без партија, 11 са партијама и једна набавка је била резервисана. План се у 2021. години мењао девет пута,

¹⁵ број 04-8344 од 23. децембра 2020. године

¹⁶ Члан 21 Правилника о начину обављања послова јавних набавки и набавки на које се закон не примењује у дому здравља Крагујевац

а последњи пут 28. децембра 2021. године. Поменутом изменом 26 поступака јавних набавки процењено је на 132.111.919 динара, од којих је девет поступака обликовано без партија, 15 са партијама, једна је резервисана набавка а једна неважећа. Два поступка се односе на централизоване јавне набавке а 24 поступка процењене вредности 82.965.833 динара је спровео ДЗ Крагујевац.

План набавки за 2022. годину донет је 17. јануара 2022. године и односио се на 18 поступака јавних набавки процењене вредности 109.255.308 динара и набавке на које се закон не примењује, са централизованим јавним набавкама. Планом је предвиђено да четири поступка не буду обликована са партијама и 14 обликованих са партијама. План је мењан 12 пута, а последњи пут 26. децембра 2022. године и односио се на набавке на које се закон не примењује. У десетој измени плана од 15. октобра 2022. године последњи пут је мењан план јавних набавки којим 35 јавних набавки има процењену вредност од 165.625.097 динара, од којих 25 поступака није обликовано по партијама и 10 је обликовано по партијама. Пет поступака јавних набавки су централизоване јавне набавке а 30 поступака процењене вредности 92.244.175 динара је спровео ДЗ Крагујевац.

Табела број 1: Општи подаци о јавним набавкама у 2021. и 2022. години спроведеним од стране ДЗ Крагујевац

- у динарима-

Р.бр.	Опис	2021. година	2022. година
1	План јавних набавки - број измена	9	12
2	Планирани поступци	24	30
3	Спроведени поступци јавних набавки	22	30
4	Однос спроведених и планираних набавки	92%	100%
5	Процењена вредност планираних јавних набавки (без ПДВ)	82.965.833	92.244.175
6	Процењена вредност спроведених јавних набавки (без ПДВ)	81.965.833	92.244.175
7	Процењена вредност спроведених у односу на планиране набавке у процентима	99%	100%
8	Број спроведених партија у поступцима јавних набавки	58	65
9	Укупан број пристиглих понуда	99	99
10	Просечан број пристиглих понуда	1,71	1,52
11	Процењена вредност неспроведених поступака (брз ПДВ-а)	1.000.000	
12	Укупно уговорена вредност јавних набавки (са ПДВ-ом)	96.388.924	97.776.190
13	Укупно реализована вредност закључених уговора (са ПДВ-ом)	96.185.698	84.678.375
14	Процент реализације уговорених набавки	100%	87%

Једна јавна набавка, у 2021. години, је грешком унета у план јавних набавки без процењене вредности иако је била спроведена у децембру 2020. године.

IV Закључци

На основу анализе података и документације достављене од стране субјекта ревизије, података прикупљених путем упитника и након спроведених аналитичких поступака и анализе додатних информација и објашњења представника субјекта ревизије, донели смо следеће закључке:

1. ДЗ Крагујевац није у складу са интерним актом евидентирао и документовао исказивање потреба, истраживање тржишта и утврђивање процењене вредности набавке, нити спровео контролне активности, због чега постоји ризик да се неће остварити начело ефикасности и економичности поступка јавних набавки.
2. Поступци јавних набавки нису у потпуности спроведени у складу са планираним временским оквиром, а техничке карактеристике предмета набавке нису за све набавке сачињене на јасан и објективан начин, што може довести до ограничења конкуренције, угрозити континуитет пословања и утицати на економичност и ефикасност поступка јавне набавке.
3. ДЗ Крагујевац није обезбедио континуирано праћење извршења уговора о јавним набавкама, јер је прекорачио уговорену вредност набавке горива у 2021. години за 1.416.744 динара са ПДВ-ом и није спровео поступке набавки за све набавке чија је процењена вредност једнака и већа од прагова прописаних Законом о јавним набавкама у најмањем износу од 2.558.178 динара са ПДВ-ом.

У наставку Извештаја, наводимо закључке са одговарајућим налазима, које илуструјемо примерима.

ЗАКЉУЧАК 1: ДЗ Крагујевац није у складу са интерним актом евидентирао и документовао исказивање потреба, истраживање тржишта и утврђивање процењене вредности набавке, нити спровео контролне активности, због чега постоји ризик да се неће остварити начело ефикасности и економичности поступка јавних набавки.

Један од циљева ревизије је био да утврдимо да ли је ДЗ Крагујевац спровео све активности планирања јавних набавки у складу са прописима и на начин који су уредили интерним актом, а у циљу прибављања предмета набавки који задовољавају исказане потребе.

У складу са циљем, поставили смо четири питања:

- Да ли се потребе за набавком добара, услуга и радова исказују у складу са стварним потребама и постављеним циљевима пословања и да ли су исте оправдане и адекватно образложене?
- Да ли је извршено истраживање тржишта предмета набавке у циљу прибављања свих потребних информација и да ли се овај поступак документује?
- Да ли је предмет набавке обликован на начин који обезбеђује већу конкуренцију у поступку (подела на партије)?
- Да ли процењена вредност јавне набавке одражава реалну вредност саме набавке и да ли је иста била валидна у време покретања поступка?

Налаз 1.1 Потребне за предметима набавке нису образложене, те се не може потврдити колико су, на такав начин утврђене потребе, у довољној мери засноване на стварним потребама ДЗ Крагујевац.

Правилником о ближем уређењу поступака јавне набавке у Дому здравља „Крагујевац“ у Крагујевцу из 2020. године и 2022. године уређен је начин планирања и документовања планирања набавки.

Правилником је прописано да се план набавки састоји од плана јавних набавки и плана набавки на које се закон не примењује. Правилником је прописано да директор сваке године одлуком именује тим за планирање који спроводи поступак планирања¹⁷. Одељење набавке и економско-финансијске службе достављају инструкцију за планирање осталим службама дома здравља¹⁸. Службе исказане потребе за набавкама у писаној форми достављају тиму за планирање¹⁹. Потребе за сваки поједини предмет се исказују по врсти, количини, квалитету, периодима реализације набавке и другим елементима од значаја за планирање јавне набавке и са образложењем разлога и оправданости појединаче набавке²⁰. Након прегледа исказаних потреба тим за планирање врши истраживање тржишта за сваки предмет набавке и сачињава Записник²¹.

Табела број 2: Преглед критеријума за планирање

Критеријуми за планирање набавки из интерног акта Дома здравља
1. Одговарајући квалитет предмета набавке с обзиром на сврху, намену и вредност јавне набавке;
2. Да ли је набавка исплатива с обзиром на евентуалне додатне трошкове;
3. Обезбеђивање конкуренције и једнаког положаја потенцијалних понуђача;
4. Обезбеђивање да предмет набавке не загађује, односно да минимално утиче на животну средину, односно да обезбеђује адекватно смањење потрошње енергије (енергетску ефикасност);
5. Да је процењена вредност набавке одговарајућа с обзиром на циљеве набавке, имајући у виду техничке спецификације, неопходне количине и стање на тржишту (цена и остали услови набавке);
6. Да ли се набавка спроводи на начин сразмеран предмету јавне набавке и циљевима које треба да постигне;
7. Стање на залихама, односно праћење и анализа показатеља у вези са потрошњом добара (дневно, месечно, квартално, годишње и слично).

Тим за планирање није упознао службе дома здравља са критеријумима за планирање јавних набавки предвиђене интерним актом.

Директор је у складу са Правилником донео Одлуку број 01-6958/1 од 29. октобра 2020. године којом је оформио тим за планирање набавки у 2021. години од 6 чланова и Одлуку број 01-8296 од 18. новембра 2021. године којом је оформио тим за планирање набавки у 2022. години који броји пет чланова. Задатак тимова је да у складу са Правилником израде предлог финансијског плана и плана набавки за наредну годину. Тим за планирање је послао „Обавештење начелницима и главним сестрама дома здравља“ о потреби достављања предлога потреба за наредну годину који не садржи дефинисане обрасце, упитнике и табеле за прикупљање и достављање тражених података, као ни методологију за утврђивање и исказивање потреба за предметима набавки, критеријуме и мерила који су од значаја за одређивање редоследа приоритета јавних набавки и оцену оправданости исказаних потреба. Потребе за набавкама нису образлагане од стране подносиоца захтева, већ је само исказана потреба по врсти и количини набавке.

¹⁷ Члан 17 Правилника о начину обављања послова јавних набавки и набавки на које се закон не примењује у Дому здравља Крагујевац

¹⁸ Члан 19 Правилника о начину обављања послова јавних набавки и набавки на које се закон не примењује у Дому здравља Крагујевац

¹⁹ Члан 21 Правилника о начину обављања послова јавних набавки и набавки на које се закон не примењује у Дому здравља Крагујевац

²⁰ Члан 21 ст. 2 Правилника о начину обављања послова јавних набавки и набавки на које се закон не примењује у Дому здравља Крагујевац

²¹ Члан 23 Правилника о начину обављања послова јавних набавки и набавки на које се закон не примењује у Дому здравља Крагујевац

Након разматрања достављених предлога обједињене су потребе по врстама, у табеларним прегледима и приступило се истраживању тржишта.

Приликом спровођења јавних набавки:

- услуга одржавања информационих система,
- електроматеријал за потребе одржавања објеката Дома здравља,
- лекови, санитетски потрошни материјал и лабораторијски реагенси
- набавке горива за 2021. и 2022. годину,
- лабораторијски реагенси за хематологију и тестови за квантитативно одређивање Ц-реактивног протеина,
- лабораторијски реагенси за потребе Службе лабораторијске дијагностике спроведене у 2021. години,
- лабораторијски реагенси за потребе Службе лабораторијске дијагностике
- осигурање за случај незгоде у току обављања делатности сакупљања, складиштења и третмана медицинског инфективног отпада спроведене у 2022. години,
- рачунарска опрема,
- набавка аутомобила спроведене у 2021. години,
- јавне набавке средстава за хигијену и,
- радови на постављању геотекстила и шљунка са подизањем на раван кров Огранка Аеродром спроведену у 2022. години,

нису достављена образложење разлога и оправданост набавке прописане интерним актом²² од стране предлагача набавке. Тим за планирање није предлагачима набавки доставио јасне инструкције и методологију коју је потребно применити приликом достављања потреба за набавкама.

Исказивање потреба које се не заснива на стварним потребама и циљевима пословања, може имати за последицу реализацију финансијских средстава у већем обиму од планираног, односно са друге стране немогућност пласирања средстава за одређене потребе и набавке које су могле допринети унапређењу делатности у посматраном периоду.

Последице непоштовања интерног акта доводе до честих измена планова јавних набавки. ДЗ Крагујевац је мењао процењену вредност појединих јавних набавки након спроведених поступака набавки. Пристигле понуде су биле изнад процењене вредности, па је набавкама по партијама обустављена и вршена је измена планова у правцу повећања процењене вредности. На пример, у 2021. и 2022. години иницијално је планирана јавна набавка услуге одржавања информационих система у три партије, а затим је план накнадно мењан и додата је још једна партија - услуга одржавања апликације Пројекат вертикално управљање у здравству. Ово указује да трошкови и потребе за овом врстом услуга из претходне године нису разматране приликом доношења новог плана набавки.

Налаз 1.2 ДЗ Крагујевац није евидентирао и документовао истраживање тржишта, за све набавке, на начин предвиђен интерним актом.

Правилником о начину обављања послова јавних набавки и набавки на које се закон не примењује у Дому здравља Крагујевац ДЗ Крагујевац је прописао да се о спроведеном истраживању тржишта сачињава записник²³. Подаци о спроведеном истраживању тржишта служе за утврђивање процењене вредности набавке.

За јавне набавке горива, презентовани су у мањем обиму писани трагови о интернет претрази у вези цена горива.

²² Члан 21 Правилника о начину обављања послова јавних набавки и набавки на које се закон не примењује у Дому здравља Крагујевац

²³ Члан 23 Правилника о начину обављања послова јавних набавки и набавки на које се закон не примењује у Дому здравља Крагујевац

У јавним набавкама Лабораторијски реагенси за потребе Службе лабораторијске дијагностике из 2021. године и Осигурање за случај незгоде у току обављања делатности сакупљања, складиштења и третмана медицинског инфективног отпада у трајању од најмање 10 година, нису сачињаван записници о истраживању тржишта.

У јавној набавци Лабораторијски реагенси за хематологију и тестови за квантитативно одређивање Ц-рективног протеина из 2021. године као један од доказа о истраживању тржишта дата је финансијска понуда, као и доказ о истраживању тржишта на основу јединичних цена из претходних поступака. У јавној набавци Лабораторијски реагенси за потребе Службе за лабораторијску дијагностику из 2022. године као доказ о истраживању тржишта постоји информативна понуда и каталог аутоматског коагулометра, који је садржао и понуду са ценама реагенаса, калибратора, контрола и сл.

Анализом доступне документације утврдили смо да за набавке рачунарске опреме, набавку аутомобила у 2021. години, набавку средстава за хигијену и радове на постављању геотекстила и шљунка на раван кров Огранка Аеродром у 2022. години не постоје записници о истраживању тржишта. Уместо доказа о истраживању тржишта достављени су захтеви за достављање понуда потенцијалним понуђачима о јединичним ценама рачунарске опреме, аутомобила и средстава за хигијену. Код јавне набавке радова на постављању геотекстила и шљунка са подизањем на раван кров Огранка Аеродром процењена вредност је утврђена у фази планирања на основу предрачуна радова прикупљених на тржишту. Доступна документација у фази истраживања тржишта не даје адекватно уверавање, како су утврђене појединачне процењене вредности средстава за хигијену, рачунарске опреме и аутомобила.

ДЗ Крагујевац није за јавне набавке на одговарајући начин документовао све активности које су неопходне да би процењена вредност била утврђена у складу са одредбама Закона о јавним набавкама. Процењена вредност јавних набавки није заснована на стварно спроведеном испитивању, истраживању тржишта предмета јавне набавке, које укључује проверу цене, квалитета, периода гаранције, одржавања и слично и која је валидна у време покретања поступка. Писани докази о предузетим радњама нису обезбеђени за све спроведене поступке јавних набавки и није сачињаван записник о истраживању тржишта, што није у складу са Законом о јавним набавкама²⁴ и одредбама интерног акта.

Интерним актом контролне активности је требало да спроводи тим за планирање. У поступку ревизије нису нам достављени докази да су контролне активности у фази планирања спровођене.

Све утврђено је могло утицати на одређивање процењене вредности и обезбеђивање конкуренције у поступцима јавних набавки, што може представљати ризик за постизање веће ефикасности у планирању и спровођењу поступака јавних набавки. На пример, јавна набавка за услугу одржавања информационих система је у 2021. години обустављена у две од три партије, јер су пристигле понуде биле изнад процењене вредности. План јавних набавки је измењен а набавка за обустављене партије је спроведена поново. Новом изменом плана набавки у 2021. и 2022. години, која се односи на набавке везане за информационе системе додата је још једна партија - услуга одржавања апликације Пројекат вертикално управљање у здравству. Ово указује да трошкови и потребе за овом врстом услуга из претходне године нису разматране приликом доношења новог плана набавки.

Последица исказивања потребе за набавкама одређених предмета набавке, а без сагледавања свих околности и стварних потреба су честе измене плана јавних набавки. Исказивање потреба које се не заснива на стварним потребама и циљевима пословања, може имати за последицу реализацију финансијских средстава у већем обиму од планираног, односно са друге стране немогућност пласирања средстава за одређене потребе и набавке које су могле допринети унапређењу делатности у посматраном периоду

²⁴ Чланови 29 и 41 Закона о јавним набавкама

Налаз 1.3. ДЗ Крагујевац је обликовао јавне набавке по партијама.

Наручилац може да одлучи да предмет јавне набавке обликује у више партија на основу објективних критеријума (према врсти, количини, својствима, намени, месту или времену извршења и слично) при чему одређује предмет и обим поједине партије, узимајући у обзир могућност учешћа малих и средњих предузећа у поступку јавне набавке када је то оправдано.²⁵

Увидом у документацију субјекта ревизије утврдили смо да је јавна набавка одржавање информационих систем у 2021. и 2022. години планирана као набавка са три партије да би се накнадном изменом плана, у обе године, додала још једна партија – одржавања апликације пројекат вертикално управљање у здравству. За све партије у обе године стигла је по једна понуда јер се ради о одржавању софтвера који поседују лиценцирано право на интелектуалну својину и чији програми се користе више година уназад.

За потребе текућих поправки и одржавања у ревидираном периоду планирано је више набавки добара, на пример набавка електроматеријала и набавка грађевинског материјала, појединачне процењене вредности испод прага прописаног за спровођење поступка јавне набавке.

Анализом доступне документације у поступцима набавки Лекови, санитарски потрошни материјал и лабораторијски реагенси и набавке горива за 2021 и 2022. годину, утврдили смо да су набавке Лекова, санитарског потрошног материјала и лабораторијских реагенаса обликоване по партијама, а набавке горива нису подељене у партије.

Јавне набавке Лабораторијски реагенси за хематологију и тестови за квантитативно одређивање ЦРП-а, Лабораторијски реагенси за потребе Службе лабораторијске дијагностике из 2021. године и Лабораторијски реагенси за потребе Службе лабораторијске дијагностике из 2022. године су обликовани по партијама, док јавна набавка Осигурање у случају незгоде у току обављања делатности сакупљања, складиштења и третмана медицинског инфективног отпада, није могла да буде обликована по партијама, будући да се односи на конкретан предмет јавне набавке.

Увидом у документацију субјекта ревизије утврдили смо да је јавна набавка рачунарска опрема у 2021. години обликована у две партије као рачунарска опрема за потребе ДЗ Крагујевац и штампачи за потребе ДЗ Крагујевац. За обе партије пристигла је по једна понуда. Набавка аутомобила у 2021. години је обликована у две партије: набавка теретног возила за потребе одељења медицинског инфективног отпада ДЗ Крагујевац - једно возило и половна возила за потребе возног парка ДЗ Крагујевац- седам комада. За обе партије пристигла је понуда једног понуђача.

Набавка средстава за хигијену у 2022. години је обликована у четири партије: хемијска средства за чишћење и дезинфекцију, опрема за мануелно чишћење, папирна галантерија и пратећа санитарна галантерија, пластична галантерија и помоћна средства за одржавање хигијене за које је пристигла само једна понуда за све четири партије. Набавка радова на постављању геотекстила и шљунка са подизањем на раван кров Огранка Аеродром није обликована по партијама и за њу је пристигло пет понуда.

Налаз 1.4 ДЗ Крагујевац је мењао процењену вредност појединих јавних набавки након спроведених поступака набавки јер нису биле објективне и валидне у време покретања поступка набавке.

У поступку набавке услуге одржавања информационих система процењена вредност јавне набавке у првом Плану јавних набавки за 2021. годину износила је 2.833.333 динара а петом изменом Плана јавних набавки за 2022. годину процењена вредност је 3.073.333 динара. У истом поступку набавке за 2022. годину у првом плану набавки процењена вредност набавке

²⁵ Члан 36 Закона о јавним набавкама

износила је 3.125.000 хиљада динара а у десетој измени Плана јавних набавки додата је још једна набавка планиране вредности 858.333 динара, иако се набавке услуге одржавања врше за исте информационе системе у обе године.

До наведених измена дошло је зато што процењена вредност јавних набавки није била валидна и објективана у време покретања поступка. Интерним актом није предвиђено да је потребно проверавати да ли је процењена вредност јавне набавке валидна у време покретања поступка.

За набавку горива за службена моторна возила утврдили смо да је привременим планом јавних набавки за 2021. годину као и планом јавних набавки за 2021. годину за наведену набавку била предвиђена процењена вредност у износу од 7.500.000 динара. Деветим ребалансом плана за 2021. годину из децембра месеца, за исту набавку одређена је процењена вредност у износу 6.750.000 динара. Такође, за набавку горива за моторна службена возила број 1/22 утврдили смо да је планом јавних набавки за 2022. годину за наведену набавку била предвиђена процењена вредност у износу од 8.333.330 динара. Осмим ребалансом плана за 2022. годину, за исту набавку одређена је процењена вредност у износу 7.500.000 динара. Дошли смо до закључка да је за набавке горива за службена моторна возила након спроведеног поступка јавне набавке мењана (смањена) процењена вредност набавке.

Јавне набавке Лабораторијски реагенси за хематологију и тестови за квантитативно одређивање ЦРП-а, Лабораторијски реагенси за потребе Службе лабораторијске дијагностике из 2021. године, затим Лабораторијски реагенси за потребе Службе лабораторијске дијагностике и Осигурање у случају незгоде у току обављања делатности сакупљања, складиштења и третмана медицинског инфективног отпада из 2022. године су покренуте и спроведене у складу са процењеним вредностима из усвојених Плана јавних набавки.

Процењена вредност јавне набавке рачунарске опреме, предвиђена у првом Плану јавних набавки за 2021. годину у износу од 1.250.000 динара, се није мењала током девет измена Плана јавних набавки за 2021. Годину. Процењена вредност аутомобила за потребе ДЗ Крагујевац у износу од 5.000.000 динара се није мењала у току године. Јавна набавка средстава за хигијену у 2022. Години, предвиђена у деветом ребалансу Плана јавних набавки процењене вредности од 5.200.000 динара, није се мењала. Набавка радова на постављању геотекстила и шљунка са подизањем на раван кров Огранка Аеродром предвиђена је у осмом ребалансу процењене вредности од 141.830 динара, да би након преиспитивања пре спровођења поступка набавке, у десетом ребалансу била измењена на 166.666 динара.

Анализом презентоване документације утврдили смо да је Одлуком Управног одбора број 01-7947/3 од 17. децембра 2020. године усвојен привремени план јавних набавки за 2021. годину. Одлуком број 01-472/4 од 22. јануара 2021. године усвојен је план јавних набавки за 2021. годину, који не садрже ЦПВ ознаку. Оба поменута плана објављена су на Порталу јавних набавки без наведених износа процењене вредности по свакој набавци, тиме је садржина плана некомплетна. Такође и план јавних набавки за 2022. годину, усвојен одлуком Управног одбора број 01-354/3 од 25. јануара 2022. године, не садржи ЦПВ ознаку, што није у складу са Законом о јавним набавкама²⁶.

Неадекватно спроведене активности истраживање тржишта довеле су до невалидно утврђених процењених вредности што за последицу има честе обуставе и понављање поступака набавки.

Начин поступања у почетној фази поступка јавне набавке, недокументовање спроведених активности и непоштовање одредби интерног акта ствара ризик да исказане потребе, резултати истраживања тржишта и процењене вредности нису објективно утврђени, што може утицати да поступци јавних набавки неће бити спроведени на ефикасан и економичан начин, као и на остварење сврхе, односно оправданост набавке.

²⁶ Члан 88 Закона о јавним набавкама

ЗАКЉУЧАК 2. Поступци јавних набавки нису у потпуности спроведени у складу са планираним временским оквиром, а техничке карактеристике предмета набавке нису за све набавке сачињене на јасан и објективан начин, што може довести до ограничења конкуренције, угрозити континуитет пословања и утицати на економичност и ефикасност поступка јавне набавке.

Један од циљева ревизије је био да утврдимо да ли су поступци јавних набавки спроведени у складу са прописима и начелом ефикасности.

У складу са циљем, поставили смо три питања:

- Да ли су поступци јавних набавки спроведени благовремено?
- Да ли је предмет набавке описан кроз техничке спецификације, на јасан и објективан начин да одговара стварним потребама наручиоца?
- Да ли су критеријуми за избор привредног субјекта јасно образложени и у логичкој вези са предметом набавке?

Налаз 2.1. ДЗ Крагујевац није покретао поступке јавних набавки лекова, санитарског и потрошног материјала и лабораторијских реагенаса у 2021. и јавне набавке лекови, санитарски потрошни материјал, медицински кисеоник, течни азот и лабораторијски реагенси у 2022. години и закључивао уговоре у периоду планираном Планом јавних набавки, што указује да постоји ризик да може бити угрожен континуитет пословања.

Услуга одржавања информационих система у 2021. и 2022. години планирана и спроведена у трећем кварталу. Набавка грађевинског материјала у 2021. години је планирана и спроведена у четвртном кварталу. Набавка електроматеријала у 2022. години је планирана и спроведена у четвртном кварталу.

Планом јавних набавки оквирно време покретања поступка јавне набавке лекова, санитарског потрошног материјала из 2021. године и јавне набавке лекови, санитарски потрошни материјал, медицински кисеоник, течни азот и лабораторијски реагенси из 2022. године, предвиђен је први квартал, док су поступци покренути у другом кварталу.

Анализом доступне документације за јавне набавке гориво за службена моторна возила за 2021. и 2022. годину, јавне набавке лекови, санитарски потрошни материјал и лабораторијски реагенси у 2021. години и лекови, санитарски потрошни материјал, медицински кисеоник, течни азот и лабораторијски реагенси у 2022. години утврдили смо да одлуке о покретању поступка не садрже податке о саставу комисије за јавну набавку, што није у складу са Законом о јавним набавкама²⁷, већ су чланови комисије именовани посебним решењем.

За јавне набавке лекови, санитарски потрошни материјал и лабораторијски реагенси у 2021. години и лекови, санитарски потрошни материјал, медицински кисеоник, течни азот и лабораторијски реагенси у 2022. години, решењима је именован паран број чланова комисије (шест) што није у складу са Законом о јавним набавкама²⁸ којим је предвиђено да комисија мора да има непаран број чланова.

ДЗ Крагујевац је спроводио поједине јавне набавке под другачијим именом од имена унетог у план јавних набавки, на пример у иницијалном плану јавних набавки за 2022. годину на позицији осам наведена је јавна набавка Лабораторијски реагенси за хематологију и тестови за квантитативно одређивање ЦРП-а, док у Одлуци о покретању поступка је наведено да је реч о јавној набавци Лабораторијски реагенаси за Службу лабораторијске дијагностике, која је и спроведена. Наведена грешка се по инерцији преносила у свакој измени Плана јавних

²⁷ Члан 91 Закона о јавним набавкама

²⁸ Члан 92 Закона о јавним набавкама

набавки. У иницијалном плану јавних набавки за 2021. и 2022. годину, као и у свим каснијим изменама на позицији три недостаје оквирно време покретања поступка.

Јавне набавке Лабораторијски реагенси за хематологију и тестови за квантитативно одређивање ЦРП-а, Лабораторијски реагенси за потребе Службе лабораторијске дијагностике из 2021. године, затим Лабораторијски реагенси за потребе Службе лабораторијске дијагностике и Осигурање у случају незгоде у току обављања делатности сакупљања, складиштења и третмана медицинског инфективног отпада из 2022. године су покренуте у кварталима који су одређени усвојеним Плановима јавних набавки. У наведеним јавним набавкама Одлука о покретању поступка јавне набавке не садржи податке о саставу комисије, што није у складу са Законом о јавним набавкама, већ је иста одређена посебним решењем. Такође, наведене одлуке не садрже процењену вредност сваке појединачне партије, већ садржи само укупну процењену вредност јавне набавке, што није у складу са одредбама Закона о јавним набавкама.

У јавној набавци Лабораторијски реагенси за хематологију и тестови за квантитативно одређивање ЦРП-а која је спроведена у 2021. години решењем о формирању комисије за спровођење поступка јавне набавке одређен је паран број чланова комисије што није у складу са Законом о јавним набавкама.

У јавној набавци Осигурање у случају незгоде у току обављања делатности сакупљања, складиштења и третмана медицинског инфективног отпада у трајању од најмање 10 година закључен је дана 27. априла 2022. године уговор под бројем 01-2165/6. Уредбом о критеријумима за утврђивање природе рахода и условима и начину прибављања сагласности за закључивање одређених уговора, а који захтевају плаћање у више година²⁹ прописано је да корисници могу преузимати обавезе по вишегодишњем уговору под условом да пре покретања поступка јавне набавке имају обезбеђен део средстава за обавезе које доспевају у текућој буџетској години и ако прибаве сагласност управног одбора корисника средстава. ДЗ Крагујевац је закључењем наведеног уговора преузео обавезе на период од 10 година, а да при томе није имао сагласност управног одбора, што је потврђено и информацијом субјекта ревизије број 01-7781 од 20. септембра 2023. године.

Набавке рачунарске опреме у 2021. години, средстава за хигијену, радова на постављању геотекстила и шљунка са подизањем на раван кров Огранка Аеродром спроведене су у планираном кварталу.

Набавке лекова, санитетског потрошног материјала и лабораторијских реагенаса су покренуте касније од планираног, јер су постојале залихе из претходног периода довољне за несметано пословање које нису разматране у фази планирања у обе посматране године.

Наведено има за последицу да су се због неадекватног планирања у једном периоду уложила већа средства у залихе од потезних, што није у складу са начелом економичности и ефикасности а приликом доношења планова у наредне две године то није уочено и није промењен планирани квартал за набавку.

Налаз 2.2. Техничке карактеристике предмета набавке нису за све набавке сачињене на јасан и објективан начин, што може довести до ограничења конкуренције и утицати на економичност и ефикасност поступка јавне набавке.

Техничке карактеристике за набавке информационих система у 2021. и 2022. години, набавку грађевинског материјала у 2021. години и електроматеријала у 2022. години су утврђене у складу са потребама наручиоца и Законом о јавним набавкама.

За јавне набавке гориво за службена моторна возила у 2021. и 2022. години, у конкурсној документацији (техничкој спецификацији и упутству понуђачима како да сачине понуду) је предвиђено да понуђач располаже довољним техничким и кадровским капацитетом

²⁹ "Службени гласник РС", бр. 21/14 и 18/19

да поседује (користи) најмање два продајна објекта на територији града Крагујевца, као и кратак опис техничке опремљености понуђача и кадровским капацитетом (најмање 5 запослених). У набавци горива из 2021. године и првој набавци из 2022. године достављене су три понуде од истих понуђача. У другој набавци горива из 2022. године достављене су две понуде.

За јавну набавку лекови, санитарски потрошни материјал, медицински кисеоник, течни азот и лабораторијски реагенси број 15/22 партија 1 Галенски лекови (капи и раствори) у конкурсној документацији тражени су Фотокопије стандарда квалитета ISO 9001, 14001 и 18001, тиме је вршено позивање на стандарде што није праћено речима „или одговарајуће“ што није у складу са Законом о јавним набавкама³⁰. Тражени сертификати се односе на систем менаџмента (квалитетом, животном средином и безбедности и здравља на раду) и не утичу директно на сам предмет набавке чиме се ограничава конкуренција што није у складу са Законом о јавним набавкама³¹.

За јавну набавку лекови, санитарски потрошни материјал, медицински кисеоник, течни азот и лабораторијски реагенси из 2022. године, партија 1 Галенски лекови (капи и раствори) у конкурсној документацији у опису и спецификацији предмета набавке и упутству понуђачима како да сачине понуду, између осталог, предвиђено је да је понуђач у обавези доставити: Решење Министарства здравља за израду галенских лекова. Даље се, између осталог, разрађује да је потребно да привредни субјект има важећу дозволу надлежног органа за обављање делатности која је предмет јавне набавке: Решење Министарства здравља, Решење Агенције за лекове Републике Србије – издато по Закону о лековима и медицинским средствима. Није јасно за шта се конкретно тражи Решење Агенције за лекове Републике Србије, кад је већ тражено и постоји Решење Министарства здравља за израду галенских лекова (којим се дозвољава израда галенских лекова) због чега конкурсна документација није сачињена на начин да омогући припрему и подношење одговарајуће понуде што није у складу са Законом о јавним набавкама³². У набавци су достављене две понуде.

Законом о лековима и медицинским средствима³³ предвиђено је да се дозвола за лек не издаје за галенске лекове³⁴. Према презентованој информацији број 01-7853 од 22. септембра 2023. године у погледу траженог решења Агенције за лекове Републике Србије у конкурсној документацији истакнуто је да се ради о техничкој грешци.

Техничке спецификације за јавне набавке Лабораторијски реагенси за хематологију и тестови за квантитативно одређивање ЦРП-а, Лабораторијски реагенси за потребе Службе лабораторијске дијагностике из 2021. године, Лабораторијски реагенси за потребе Службе лабораторијске дијагностике и Осигурање у случају незгоде у току обављања делатности сакупљања, складиштења и третмана медицинског инфективног отпада се односе на уобичајене карактеристике предмета набавке.

Техничке карактеристике за набавке рачунарске опреме у 2021. и за набавке средстава за хигијену и радове у 2022. години, су утврђене у складу са потребама наручиоца и Закона о јавним набавкама.

У делу техничке карактеристике за набавку седам половних аутомобила у 2021. години, тражена је пастелно црвена боја каросерије за возила не старија од пет година у категорији теретног возила N1, чиме се ограничава конкуренција што није у складу са Законом о јавним набавкама³⁵. Документација о планирању набавке не садржи писано образложење изабране пастелно црвене боје аутомобила, начин на који се утврдило да старост возила не треба да је већа од пет година. Такође, остаје нејасно зашто у овој фази набавке није разматрана километража коју су возила прешла као и друге техничке карактеристике код којих зависи даљи период коришћења возила и доступност појединачних набавки половних возила до

³⁰ Члан 99 Закона о јавним набавкама

³¹ Члан 7 Закона о јавним набавкама

³² Члан 93 став 1 Закона о јавним набавкама

³³ „Службени гласник РС“ број 30/2010, 107/2012, 113/2017 – др.закон и 105/2017 – др.закон

³⁴ Члан 39 став 1 Закона о лековима и медицинским средствима

³⁵ Члан 7 Закона о јавним набавкама

траженог броја од седам возила. У поступку набавке пристигла је једна понуда. У разговору са одговорним лицима ДЗ Крагујевац указано нам је на жељу да се возила кућне неге разликују од осталих службених возила, па је одабрана пастелно црвена боја.

Интерним актом је предвиђено да техничке спецификације одређује предлагач набавке, а да службеник за јавне набавке може извршити њихову измену уз сагласност предлагача набавке. Контролне активности у погледу садржине техничких спецификација нису предвиђене интерним актом.

Утврђене техничке карактеристике половних аутомобила су довеле до мање конкуренције, што може утицати на економичност и ефикасност поступака јавних набавки.

Налаз 2.3. Критеријуми за избор привредног субјекта су јасно образложени и у логичкој вези са предметом набавке

Критеријум за избор привредног субјекта за узорковане набавке у 2021. и 2022. години су јасно образложени и у логичкој вези са предметом набавке.

Као критеријуми за квалитативан избор привредног субјекта коришћени су критеријуми предвиђени Законом о јавним набавкама, као што су: правоснажна пресуда за једно или више кривичних дела, плаћени порези и доприноси, обавезе у области заштите животне средине, социјалног и радног права, сукоб интереса и непримерени утицај на поступак. Сви напред наведени критеријуми се доказују изјавом коју подноси сваки од понуђача. Коришћења других критеријума није било. Критеријум за доделу уговора је најнижа понуђена цена.

ЗАКЉУЧАК 3: ДЗ Крагујевац није обезбедио континуирано праћење извршења уговора о јавним набавкама, јер је прекорачио уговорену вредност набавке горива у 2021. години за 1.416.744 динара са ПДВ-ом и није спровео поступке набавки за све набавке чија је процењена вредност једнака и већа од прагова прописаних Законом о јавним набавкама у најмањем износу од 2.558.178 динара са ПДВ-ом.

Један од циљева ревизије је био да утврдимо да ли су субјекти ревизије успоставили ефикасан систем праћења извршења уговора о јавним набавкама.

У складу са циљем, поставили смо три питања:

- Да ли су набавке извршене у складу са уговореним условима и понудом понуђача (рокови, квалитет и квантитет испоручених предмета набавке, уговорне казне, пенали)?
- Да ли су измене уговора о јавним набавкама извршене у складу са условима који су наведени у конкурсној документацији?
- Да ли су спроведени поступци набавке за све набавке чија је процењена вредност једнака или већа од прагова прописаних Законом о јавним набавкама?

Налаз 3.1. ДЗ Крагујевац, у току 2021. године, за јавну набавку горива, није обезбедио ефикасно праћење извршења уговора, што је довело до прекорачења уговорене вредности за 1.416.744 динара са ПДВ-ом.

Интерним актом³⁶ ДЗ Крагујевац прописано је да ће праћења извршења уговора о јавним набавкама вршити шефови служби у складу са предметом набавке и организацијом посла.

³⁶ Члан 53 Правилника о начину обављања послова јавних набавки и набавки на које се закон не примењује у дому здравља Крагујевац

Информацијом број 01-7663 од 15. септембра 2023. године објашњено је да се праћење извршења везаних за лабораторију, санитарски потрошни материјал и лекове врши од стране запослених у одељењу јавних набавки уз помоћ апликативног софтвера, тако што се ручно уносе у програм број уговора, датум закључења уговора, вредност уговора са и без ПДВ-а као и уговорене количине. Приликом испоруке од добављача, а на основу отпремнице уноси се преузета количина и вредност испоруке. На основу преостале количине и потреба ДЗ Крагујевац врше се даља требовања до потпуне реализације уговора. Праћење извршења уговора врши и финансијско рачуноводствени аналитичар запослен у одељењу јавних набавки помоћу горе наведеног програма, у којем ручно уноси датум закључења уговора и примљене рачуна по добављачу и артиклу сумарно. Добијени износ се одузима од уговореног и податак се убацује у табелу која се једном до два пута месечно ревидира.

На основу спроведених ревизорских процедура закључили смо да ДЗ Крагујевац за праћење извршења уговорених јавних набавки добара користи апликативни софтвер који се након закључења уговора пуни подацима о уговореним количинама, ценама, финансијској вредности уговора и року важења уговора. Праћење извршења услуга врши се само финансијски, уз помоћ аналитичких картица добављача из службе рачуноводства. Лица задужена за праћење извршења уговора месечно прате реализацију и о истој обавештавају директора.

Извршење уговора за набавке информационих система у 2021. и 2022. години и електроматеријала у 2022. години је у складу са уговореним количинама и ценама.

Анализом доступне документације утврдили смо да је за набавку гориво за службена моторна возила број 7/20 закључен уговор број 01-8558/9 од 25. јануара 2021. године. Анексом уговора број 01-8558/9-1 од 2. децембра 2021. године, чланом 2 одређена је повећана уговорена вредност од 6.688.468 динара без ПДВ-а на 7.290.430 динара без ПДВ-а односно 8.748.517 динара са ПДВ-ом. Приликом извршења уговора преузете су обавезе и извршени расходи у 2021. и 2022. години у укупном износу од 10.165.261 динара са ПДВ-ом што је прекорачење анексом уговорене вредности за 1.416.744 динара са ПДВ-ом (1.180.620 без ПДВ-а). Наведено није у складу са одредбом члана 2 Анекса уговора број 01-8558/9-1 од 2. децембра 2021. године којим је одређена укупна уговорена вредност.

Презентованом информацијом број 7732 од 18. септембра 2023. године, образложено је да услед непланираног пораста цена нафтних деривата уговорена вредност за набавку горива из 2021. године није била довољна за обављање делатности па је децембра исте године закључен Анекс уговора од 601.962 динара без ПДВ-а, односно 722.355 динара са ПДВ-ом. Међутим, како су потребе биле веће и како је гориво неопходно за функционисање Дома здравља, настављена је сарадња са постојећим добављачем до закључења новог уговора након поступка јавне набавке.

У јавним набавкама Лабораторијски реагенси за хематологију и тестови за квантитативно одређивање Ц-реактивног протеина (ЦРП), Лабораторијски реагенси за потребе Службе лабораторијске дијагностике ДЗ Крагујевац из 2021. године, Лабораторијски реагенси за потребе Службе лабораторијске дијагностике ДЗ Крагујевац, Осигурање у случају незгоде у току обављања делатности сакупљања, складиштења и третмана медицинског отпада, набавке рачунарске опреме и аутомобила у 2021. године, средстава за хигијену и радова на постављању геотекстила и шљунка са подизањем на раван кров Огранка Аеродром у 2022. години на основу спроведених аналитичких поступака дошли смо до закључка да ДЗ Крагујевац на адекватан начин врши праћење реализације закључених уговора у складу са уговореним количинама и ценама.

Због наглог пораста цена и поремећаја снабдевања нафтом и нафтним дериватима, на светском тржишту, планирана финансијска средства нису била довољна за набавку потребне количине горива за несметано функционисање ДЗ Крагујевац.

Због неблаговремене анализе података из праћења уговора о јавним набавкама горива, није уочена потреба за ранијом изменом плана јавних набавки.

Налаз 3.2 Измене појединих уговора о јавним набавкама у 2021. и 2022. години су вршене закључењем анекса у складу са Законом о јавним набавкама.

Измене узоркованих уговора за набавке информационих система у 2021. и 2022. години и електроматеријала у 2022. години нису вршене.

За набавку гориво за службена моторна возила број 7/20 закључен уговор број 01-8558/9 од 25. јануара 2021. године, уговорене вредности 6.688.468 динара без пдв-а. Анексом уговора број 01-8558/9-1 од 2. децембра 2021. године повећана је потреба за предметом набавке у износу од 601.962 динара без пдв-а, што је у оквиру границе предвиђене чланом 160 Закона о јавним набавкама. Дошли смо до закључка да је измена (анекс) наведеног уговора извршена у законом дозвољеном износу.

У јавним набавкама Лабораторијски реагенси за хематологију и тестови за квантитативно одређивање ЦПР-а из 2021. године и Лабораторијски реагенси за потребе Службе за лабораторијску дијагностику из 2022. године које су спроведене на основу закључених Оквирних споразума, закључивани су Анекси појединих Оквирних споразума, којим им је повећавана вредност за мање од 10% од вредности оквирног споразума, што је у складу са Законом о јавним набавкама.

У јавним набавкама Лабораторијски реагенси за хематологију и тестови за квантитативно одређивање ЦПР-а из 2021. године, Лабораторијски реагенси за потребе Службе за лабораторијску дијагностику из 2022. године и Осигурање у случају незгоде у току обављања делатности сакупљања, складиштења и третмана медицинског инфективног отпада уговорене цене су фиксне и нису мењане за време важења уговора. У јавној набавци Лабораторијски реагенси за потребе Службе за лабораторијску дијагностику из 2021. године цене добара се могу мењати уколико цене на мало порасту за више од пет посто према подацима Републичког завода за статистику. Према расположивој документацији није вршено анексирање закљученог уговора и промена цена.

Измене уговора за набавке рачунарске опреме и аутомобила у 2021. и средстава за хигијену и радова на постављању геотекстила и шљунка са подизањем на раван кров Огранка Аеродром у 2022. години нису вршене.

Налаз 3.3 Дом здравља није спровео поступке набавки за све набавке чија је процењена вредност једнака или већа од прагова прописаних Законом о јавним набавкама у најмањем износу од 2.558.178 динара са ПДВ-ом.

На основу расположиве документације утврдили смо да је ДЗ Крагујевац у 2021. години у оквиру јавних набавки на које се закон не примењује, планирао набавку путем поручбенице услуге сервиса и поправки штампача процењене вредности 979.000 динара без ПДВ-а и поправку и пуњења тонера 979.000 динара без ПДВ-а. Набавка је вршена од истог добављача, фактурисне услуге су исказане у једној цифри, а не у складу са понудом, а често и за обе услуге у једном износу. Укупно планиране услуге по оба основа износе 1.958.000 динара а извршене су у износу од 2.131.815 динара без ПДВ-а, односно 2.558.178 динара са ПДВ-ом. У 2021. години преузете су обавезе, без спроведеног поступка јавне набавке, сервисирање и поправке штампача и поправка и пуњење тонера, у износу од 2.131.815 динара без ПДВ-а и извршени расходи у износу од 1.756.794 динара без ПДВ-а³⁷. У 2022. години планирана је једна јавна набавка услуге сервисирања и поправки штампача, рециклирање и набавка тонера за потребе Дома здравља код које није идентификовано прекорачење уговорене вредности.

Због непостојања адекватних контролних активности у 2021. години подељена су истоврсна и истородна добара, које чине сервис и поправка штампача и поправка и пуњење

³⁷ Члан 11-21 и члан 27 Закона о јавним набавкама

тонера, у две набавке на које се закон не примењује, што је за последицу имало набавку без спроведеног поступка јавне набавке.

Изостанак контролних активности указује на ризик да се, без постојања основа за изузеће, избегне примена основних начела економичности и ефикасности, обезбеђивања конкуренције, транспарентности и једнакости привредних субјеката, за конкретну набавку.

1. Прилог 1 – Методологија у поступку рада

Одговори на ревизорска питања у представљеном извештају су утврђени испитивањем радњи и аката ДЗ Крагујевац и документације у узоркованим поступцима јавних набавки за 2021. и 2022. годину и поређењем са постављеним критеријумима. Узорковане јавне набавке су биране на основу искуства у досадашњем раду, материјалност набавке и доступности предмета набавке на тржишту. У узорку су заступљене услуге, добра и радови. Набавке на које се закон не примењује изабране су на основу аналитичких поступака спроведених на трошковима и помоћној књижи добављача.

Методолошки оквир за прво ревизијско питање

У поступку ревизије извршили смо прикупљање и преглед докумената и података, њихову анализу и компарацију, обавили смо и интервјуе са одговорним лицима, применили смо и друге технике сакупљања и анализе информација. По потреби вршили смо и анализе тренда.

Закључак за прво ревизијско питање добили смо на основу прегледа и анализе општих и појединачних аката везаних за предмет ревизије, како бисмо утврдили прописане и извршене послове и активности у поступку планирања јавних набавки. Интервјуисали смо запослене како би дошли до сазнања о начину на који су утврђене потребе, вршено истраживање тржишта и спроведен надзор за спровођење прописаних процедура.

Извршили смо поређење прописаних процедура са процедурама описаним у интервјуима запослених и упоредили их са достављеном документацијом. Анализирајући достављене податке водили смо рачуна да исте разврстамо према временском периоду у ком су настале иницијалне активности како би стекли сазнања о благовремености предузетих радњи.

У оквиру наведеног питања ревидирали смо и правилност пословања у делу поштовања одредби Закона о јавним набавкама и одредби општих аката наручиоца у поступку утврђивања и исказивања стварних потреба и документовања тих активности.

Информације су добијене из следећих извора: правилници о набавкама, план јавних набавки, општа и појединачна акта субјекта ревизије, писане процедуре и друга интерна акта субјекта ревизије везана за процес планирања набавки и интервјуи са одговорним лицима.

Методолошки оквир за друго ревизијско питање

Како би стекли довољно доказа за разумевање другог ревизорског питања вршили смо упоређивање планова јавних набавки за два узастопна периода, пратили континуитет узоркованих набавки, анализирали разлоге за обустављање и неспровођење поступка набавки.

Извори података за одговор на друго питање су планови јавних набавки, сва акта из поступка спровођења набавки и интервјуи са запосленима.

Анализа је вршена са циљем да се утврди начин на који су организоване и спроведене активности набавки како би се утврдило да ли обезбеђују законитост и ефикасност пословања. У том циљу прегледана је документација којом су утврђене потребе за набавком и вршено је поређење планова са исказаним трошковима претходног периода.

У поступку ревизије анализирали смо расположиву документацију и обавили интервјуе са одговорним лицима ради добијања одговора на питање како су одређивани предмети набавке у односу на њихову техничку, технолошку, функционалну и другу објективно одредиву целину и да ли је вршена подела таквих предмета набавки на више набавки.

У оквиру наведеног питања ревидирали смо и правилност пословања у делу поштовања одредби Закона о јавним набавкама и одредби општих аката наручиоца у поступку истраживања тржишта и одређивању процењених вредности набавки и да ли је непоштовање одредби у том делу имало за последицу избегавања примене Закона (набавке без примене Закона, а да нису постојали разлози за изузеће).

Извори неопходних информација су план јавних набавки, општа и појединачна акта субјекта ревизије сачињена у поступку спровођења набавки, уговори о јавним набавкама, закључни лист, главна књига и помоћна књига добављача за посматрани период и интервјуи са одговорним лицима.

Методолошки оквир за треће ревизијско питање

Како би стекли довољно доказа за разумевање трећег ревизорског питања ивршили смо анализу интерних аката која се односе на праћење извршења набавки, прикупили и анализирали документацију о праћењу извршења набавки и интервјуисали лица задужена за праћење набавки.

У поступку ревизије анализирали смо поделу обавеза и одговорности запослених у поступцима набавки и интервјуисали одговорна лица за праћење извршења набавки.

Циљ вршења предметне анализе је био да се утврди на који начин су организовани и како се спроводе предметни послови и активности, да ли се и на који начин врши надзор и контрола над истима. Анализом документације утврдили смо како и којим иницијалним актима отпочиње, како се спроводе и окончавају предметне активности, улоге учесника, обавезе и одговорности сваког од њих, да ли се и на који начин евидентирају и документују радње и да ли су права, обавезе и одговорности појединачних учесника или организационих делова у том процесу утврђена општим односно појединачним актима.

Прикупили смо и анализирали расположиву документацију и податке у вези спровођења планираних поступака јавних набавки у 2021. и 2022. години као и праћења извршења уговора о јавним набавкама закључених по том основу.

У оквиру наведеног питања ревидирана је и правилност пословања у делу поштовања одредби Закона о јавним набавкама и одредби општих аката наручиоца у реализацији плана јавних набавки, праћења извршења уговора о јавним набавкама и документовање тих активности.

Извори неопходних информација су план јавних набавки, општа и појединачна акта субјекта ревизије, помоћне евиденције оформљене ради праћења извршења уговора, помоћна књига добављача, закључни лист и главна књига за посматрани период и интервјуи са одговорним лицима.

2. Прилог 2 – Приказ узоркованих јавних набавки из плана набавки за 2021. и 2022. годину

Табела број 3: Узорковане јавне набавке из плана набавки за 2021. годину

-у динарима-

Р.бр 2021	Врста предмета	Предмет јавне набавке	Процењена вредност	Врста поступка	Оквирно време покретања
1	Добра	Лабораторијски реагенси за хематологију и тестови за квантитативно одређивање Ц-реактивног протеина (ЦРП)	9.634.000	Отворени поступак	2. квартал
2	Добра	Лабораторијски реагенси за потребе Службе лабораторијске дијагностике Дома здравља	32.037.146	Отворени поступак	4. квартал
3	Добра	Гориво за службена моторна возила	6.750.000	Отворени поступак	1. квартал
4	Добра	Лекови, санитетски потрошни материјал и лабораторијски реагенси (партије 4 и 6)	729.166	Отворени поступак	1. квартал
5	Добра	Рачунарска опрема за потребе Дома здравља Крагујевац	1.250.000	Отворени поступак	1. квартал
6	Добра	Аутомобили	5.000.000	Отворени поступак	1. квартал
7	Добра	Набавка половних аутомобила за потребе дома здравља	1.000.000	Отворени поступак	2.квартал
8	Услуге	Услуга одржавања информационог система Helian, Moneo и одржавање web сајта.	3.073.333	Отворени поступак	2. квартал
9	Добра	Рачунарска опрема за потребе Дома здравља Крагујевац	833.330	Отворени поступак	3. квартал
10	Добра	Грађевински материјал за одржавање објекта Дома здравља	166.666	Отворени поступак	4. квартал

Табела број 4: Узорковане јавне набавке из плана набавки за 2022. годину

-у динарима-

Р.бр 2022	Врста предмета	Предмет јавне набавке	Процењена вредност	Врста поступка	Оквирно време покретања
1	добра	Лабораторијски реагенси за службу лабораторијске дијагностике	26.761.660	Отворени поступак	1. квартал
2	услуге	Осигурање у случају незгоде у току обављања делатности сакупљања, складиштења и третмана медицинског инфективног отпада у трајању од најмање 10 година	266.666	Отворени поступак	1. квартал
3	добра	Лекови, санитарски потрошни материјал, медицински кисеоник, течни азот и лабораторијски реагенси (партија 1 и 5)	874.666	Отворени поступак	1. квартал
4	добра	Гориво за службена моторна возила	7.500.000	Отворени поступак	1. квартал
5	добра	Гориво за службена моторна возила	1.661.472	Отворени поступак	4. квартал
6	радови	Радови на постављању геотекстила и шљунка са подизањем на раван кров Огранка Аеродром Дома здравља Крагујевац	166.666	Отворени поступак	4. квартал
7	добра	Набавка средстава за одржавање хигијене у просторијама Дома здравља Крагујевац	5.200.000	Отворени поступак	4. квартал
8	услуге	Услуге одржавања информационог система, Heliant, Мопео и сајта Дома здравља Крагујевац	3.125.000	Отворени поступак	4. квартал
9	услуге	Услуга одржавања ЛИС система, сајта дома здравља и ВАФ система	858.333	Отворени поступак	4. квартал
10	добра	Набавка електроматеријала за потребе Дома здравља Крагујевац	250.000	Отворени поступак	4. квартал
11	добра	Рачунарска опрема	1.500.000	Отворени поступак	1. квартал
12	добра	Рачунарска опрема	500.000	Отворени поступак	3. квартал